

Адамның ұйымдық
ортаға бейімделуі
және оның
тәртібінің өзгеруі

Қандай ұйым, кәсіпорын болмасын «өмір сүріп», өзінің мақсатына жету үшін менеджер ең бірінші ішкі ортаның элементтері мен сыртқы ортаның әрекеттеріне көңіл аударуы тиіс.

Ұйымның өзі адамдар құрған жүйе болғандықтан, оның ішкі ортасының элементтері қабылданған басқару шешімінің нәтижесі болып табылады, олардың негізгі түрлері мыналар: *мақсаты, құрылымы, міндеттері, технология, адамдар.*

- *Мақсаты* – бұл ұйымның жұмысының соңғы нақты нәтижесі.

□ **Құрылымы** дегеніміз – еңбекті (жұмысты) адамдарға кездейсоқ бөлу арқылы емес, мамандықтарына, салаларына, функцияларына, деңгейлеріне сай бөлу арқылы пайда болады.

- Әрбір ұйымның мақсатының орындалу дәрежесі сол ұйымның экономикалық тиімділігін – рентабельділігін көрсетеді. Ұйымның құрылымы көздеген мақсатқа жету жолына орай алдын-ала зерттеу, ойластыру арқылы құрылады.

**Міндеттер жеке адамдарға емес,
құрылымдағы қызмет орнына жүктеледі.**

**Әрбір
қызмет орнының негізгі мақсатқа үлес қосу
үшін бекітілген арнайы міндеттері болады
және ол белгілі бір уақытта, белгілі бір
әдіспен орындалуы тиіс.**

Міндеттердің үш түрі болады:

- а) адамдармен жұмыс істеу;**
- ә) заттармен жұмыс істеу (техника,
құрал-жабдық, шикізат т.б.);**
- б) мәліметпен жұмыс істеу.**

Үйымның ішкі ортасының ең басты элементінің бірі – *адамдар*.

□ *Адамдардың ұйымдағы іс әрекеті үш түрлі көріністе анықталады: адамның жеке басының ерекшелігі, адамдармен қарым-қатынаста топ арасында өзін көрсетуі, сонымен бірге менеджердің жетекші, лидер ретінде өзін көрсетуі жеке адамға және адамдар тобына ықпалы.*

Ұйымның сыртқы ортамен байланысы.

- **Тікелей әсер ететін факторлар.**
- *Жеткізушілер (жабдықтаушылар).*
- *Кәсіподақ.*
- *Тұтынушылар*
- *Бәсекелестер*

Ұйымға жанама әсер етуші факторлар.

Сыртқы экономикалық орта

Сыртқы технологиялық орта

Сыртқы әлеуметтік-этикалық орта

Сыртқы саяси орта

Халықаралық жағдайлар

